

Franz Kafka

Metamorfoza și alte povestiri

Traducere din limba germană
de Mihai Isbășescu

POLIROM
2019

Cuprins

Metamorfoza	5
Verdictul	90
Un medic de țară	109
La galerie	120
În fața legii	122
Unsprezece feciori	125
O dare de seamă pentru o academie	133
Colonia penitenciară	149
Un artist al foamei	196

Astfel, Georg se limita să-i scrie prietenului despre evenimente fără importanță, așa cum se îngrămădesc în memorie, fără rânduială, când te gândești la ele într-o duminică liniștită. Nu voia altceva decât să lase netulburată imaginea pe care și-o făcuse, de bună seamă, prietenul despre orașul natal în acest lung interval de timp și cu care se deprinsese. Așa s-a întâmplat că Georg i-a anunțat prietenului de trei ori, în scrisori destul de distanțate între ele, logodna unui om care-i era indiferent cu o fată ce-i era la fel de indiferentă, până când firește că prietenul a început să se intereseze de această ciudățenie, cu totul împotriva intențiilor lui Georg.

Dar Georg prefera să-i scrie asemenea lucruri, decât să-i destăinuie că el însuși se logodise acum o lună cu o domnișoară Frieda Brandenfeld, o fată dintr-o familie bogată. Vorbea adesea cu logodnica sa despre acest prieten și despre relațiile speciale pe care le avea cu el prin corespondență.

— Așadar, nici nu va veni la nunta noastră, spuse ea, și doar am dreptul să-ți cunosc toți prietenii.

— Nu vreau să-l deranjez, răspunse Georg, dacă îl cunosc bine, probabil că va veni, cel puțin așa cred, însă ar avea impresia că este constrâns și păgubit, poate că m-ar invidia și ar fi cu siguranță nemulțumit și incapabil să-și învingă vreodată nemulțumirea

de a pleca îndărăt singur. Singur – știi tu ce-nseamnă asta?

— Dar nu poate afla și pe altă cale de căsătoria noastră?

— Firește că asta nu pot s-o împiedic, dar este puțin probabil să afle, având în vedere felul lui de viață.

— Dacă ai asemenea prieteni, ar fi trebuit să nu te logodești defel.

— Ei, e vina noastră, a amândurora; dar nici acum n-aș vrea să fie altfel.

Și când ea mai îngăimă, răsuflând precipitat sub sărutările lui: „De fapt, tot mă mârhește“, Georg consideră că e foarte firesc să-i scrie totul prietenului. „Asta sunt și așa trebuie să mă accepte“, își spuse, „nu pot face din mine un om care să fie, cumva, mai potrivit pentru prietenia cu el, decât sunt eu.“

Și într-adevăr, în lunga scrisoare pe care o scrisese în această dimineață de duminică, îi relata prietenului în următoarele cuvinte despre logodna ce avusese loc: „Noutatea cea mai bună am lăsat-o la urmă. M-am logodit cu o domnișoară Frieda Brandenfeld, o fată dintr-o familie bogată, care s-a stabilit aici târziu după plecarea ta și pe care, deci, e aproape sigur că n-o cunoști. Se va mai ivi prilejul să-ți dau amănunte despre logodnica mea, pentru astăzi e destul să afli că sunt foarte fericit și că în relațiile dintre

noi nu s-a schimbat nimic, afară doar de faptul că ai acum în mine, în loc de un prieten obișnuit, un prieten fericit. În plus, vei avea în logodnica mea – care îți transmite calde salutări și care îți va scrie și ea în curând – o prietenă sinceră, ceea ce nu este cu totul lipsit de importanță pentru un holtei. Știu că sunt multe lucruri care te împiedică să ne faci o vizită, dar oare nunta mea n-ar fi tocmai prilejul potrivit să înlături toate piedicile? Orice-ar fi, însă, procedează cum crezi că e mai bine, fără a ține seama de nimic.“

Cu această scrisoare în mână, Georg șezuse multă vreme la birou, privind pe fereastră. Abia dacă răspunsese printr-un zâmbet absent unui cunoscut care-l salutase trecând pe străduță.

Într-un târziu, puse scrisoarea în buzunar și ieși din cameră, traversând micul coridor până-n camera tatălui său, în care nu mai fusese de luni de zile. De altfel, nici nu era nevoie, de obicei, căci venea permanent în contact cu tatăl lui la magazin, prânzul îl lua laolaltă la un birt, iar seara, chiar dacă fiecare își punea burta la cale după propriu-i plac, mai ședeau totuși, îndeobște, o vreme în holul comun, fiecare cu ziarul în mână, asta firește când Georg nu era plecat cu prietenii și când nu-și vizita logodnica, cum se întâmpla acum foarte des. Georg se miră cât de întunecoasă era camera chiar și în această dimineață

însorită. Atât de multă umbră făcea, așadar, zidul înalt ce se ridica dincolo de curtea îngustă! Tatăl său ședea la fereastră, într-un colț împodobit cu tot felul de amintiri de la răposata soție, și citea ziarul, pe care-l ținea într-o parte, aproape de ochi, încercând astfel să compenseze slăbirea vederii. Pe masă erau resturile micului dejun, din care nu părea să fi mâncat mare lucru.

— Aa, Georg, spuse tatăl venindu-i îndată înaintea.

Halatul său gros se deschidea în timpul mersului, poalele fluturau în jur. „Taică-meu încă mai este un adevărat uriaș“, își zise Georg. Apoi spuse:

— Aici e un întuneric insuportabil.

— Da, de fapt, este întuneric, răspunse tatăl.

— Ai închis și fereastra?

— Îmi place mai mult așa.

— Dar e foarte cald afară, vorbi Georg, ca un fel de adaos la cele de mai-nainte, și se așeză.

Tatăl strânse tacâmul cu care mâncase la micul dejun și-l puse pe un dulap.

— De fapt, continuă Georg urmărind cu totul absent mișcările bătrânului, nu voiam decât să-ți spun că am anunțat, totuși, la Sankt Petersburg logodna mea.

Scoase scrisoarea puțin din buzunar și o lăsă să alunece îndărăt.

— La Sankt Petersburg? întrebă tatăl.

— Firește, prietenului meu, spuse Georg căutând privirea părintelui său.

„La magazin arată, însă, cu totul altfel decât cum stă aici, revărsat și cu brațele încrucișate pe piept“, gândi el.

— Da. Prietenului tău, spuse tatăl apăsător.

— Știi bine, tată, că la început voiam să-i ascund logodna mea. Din menajament, pentru că altfel n-am nici un motiv. Știi și tu că e un om dificil. Mi-am zis că n-are decât să afle din altă parte, chiar dacă lucrul ăsta pare puțin probabil, ținând seama de felul lui de viață singuratic – n-am cum să împiedic una ca asta –, dar de la mine, unul, la urma urmei, să n-o afle.

— Și acum te-ai răzgândit din nou? Întrebă tatăl punând ziarul cel mare pe prichiciul ferestrei, iar pe ziar ochelarii, pe care îi acoperi cu mâna.

— Da, acum m-am răzgândit din nou. Mi-am zis că, dacă mi-e prieten bun, atunci logodna mea fericită este și pentru el o fericire. Și de aceea n-am mai ezitat să i-o anunț. Am vrut să-ți spun înainte de a pune scrisoarea la cutie.

— Georg, începu tatăl său, lățindu-și gura știrbă, ascultă aici! Ai venit la mine din cauza acestei chestiuni, ca să te sfătuiești cu mine în privința ei. Acest lucru îți face cinste, fără îndoială. Dar asta e nimic, chiar mai rău decât nimic, dacă nu-mi spui acum tot

adevărul. Nu vreau să răscolesc lucruri care nu-și au locul aici. De la moartea scumpei noastre mame, s-au petrecut anumite fapte nu tocmai frumoase. Poate că le-o veni și lor vremea și poate le-o veni mai curând decât credem. La magazin îmi scapă unele amănunte, poate că nu-mi sunt tănuite – nu vreau să afirm acum că-mi sunt tănuite –, nu mai sunt destul de în putere, memoria mă cam lasă, nu mai pot cuprinde toate treburile acelea multe. Asta este în primul rând mersul firesc al naturii, iar în al doilea rând, pe mine m-a doborât moartea măicuței noastre mai mult decât pe tine. Dar, fiindcă tocmai suntem la chestiunea asta, la scrisoarea asta, te rog, Georg, nu mă amăgi. E nimica toată, nu prețuiește nici cât o răsuflare, așa că nu mă amăgi. Există într-adevăr prietenul ăsta de la Sankt Petersburg?

Georg se ridică încurcat.

— Să-i lăsăm pe prietenii mei. O mie de prieteni nu fac cât tatăl meu. Știi ce cred eu? Că nu te cruți destul. Vârsta își cere, însă, drepturile ei. Îmi ești indispensabil la magazin, o știi foarte bine, dar dacă magazinul ți-ar amenința sănătatea, l-aș închide chiar mâine pentru totdeauna. Așa nu mai merge. Trebuie să introducem un alt fel de viață pentru tine. Dar radical. Stai aici în întuneric, când în hol ai avea o lumină frumoasă. Abia guști din micul dejun, în loc să mănânci ca lumea, ca să te întremezi. Stai cu